

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه هنر اصفهان

دانشکده معماری و شهرسازی

گروه معماری

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته معماری گرایش معماری

بازیابی و طراحی الگوی معماری مسکن کانی سواران سنتدج با رویکرد پایداری

استادان راهنما:

مهندس فرهاد احمدی

دکتر مجید صالحی نیا

پژوهشگر:

محمد محمدی کانی سواران

بهمن ماه 1391

اطهارنامه دانشجو:

موضوع پایان نامه : بازیابی و طراحی الگوی معماری مسکن کانی سواران سنندج با رویکرد پایداری
استادان راهنمای: مهندس فرهاد احمدی و دکتر مجید صالحی نیا

اینجانب محمدمحمدی کانی سواران دانشجوی دوره کارشناسی ارشد رشته معماری گرایش معماری دانشکده
معماری و شهرسازی دانشگاه هنر اصفهان به شماره دانشجویی 8911405203 گواهی می نمایم که تحقیقات
ارائه شده در این پایان نامه توسط شخص اینجانب انجام شده و صحت و اصالت مطالب نگارش شده مورد
تأثیر می باشد و در موارد استفاده از کار دیگر محققان به مرجع مورد استفاده اشاره شده است. به علاوه
گواهی می نمایم که مطالب مندرج در پایان نامه تاکنون برای دریافت هیچ نوع مدرک یا امتیازی توسط
اینجانب یا فرد دیگری ارائه نشده است و در تدوین متن پایان نامه چارچوب مصوب دانشگاه هنر اصفهان را
به طور کامل رعایت کرده ام.

امضاء دانشجو:

تاریخ:

کلیه حقوق مادی مترقب بر نتایج مطالعات، ابتکارات و نوآوری های ناشی از تحقیق، همچنین چاپ و تکثیر، نسخه برداری، ترجمه و اقتباس از این پایان نامه کارشناسی ارشد، برای دانشگاه هنر اصفهان محفوظ است.

نقل مطالب با ذکر منبع بلامانع است.

دانشگاه هنر اصفهان

دانشکده معماری و شهرسازی

گروه معماری

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته معماری گرایش معماری آقای محمدمحمدی
کانی سواران با عنوان:

بازیابی و طراحی الگوی معماری مسکن کانی سواران سندج با رویکرد پایداری

ارایه شده به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه به عنوان بخشی از فعالیت های تحصیلی لازم برای درجه کارشناسی ارشد
که در تاریخ ..... توسط هیأت داوران زیر بررسی و با نمره ..... درجه ..... به تصویب نهایی
رسید

- 1- استاد راهنمای اول پایان نامه آقای دکتر ..... با مرتبه علمی..... امضا
- 2- استاد راهنمای دوم پایان نامه آقای دکتر ..... با مرتبه علمی..... امضا
- 3- استاد داور داخل گروه آقای دکتر ..... با مرتبه علمی ..... امضا
- 4- استاد داور خارج از گروه آقای دکتر ..... با مرتبه علمی ..... امضا

مهر و امضای مدیر گروه

چکیده :

امروزه در کشورهای توسعه یافته احیای بافت روستایی امری شناخته شده و متدائل است، ولی در کشورهای کمتر توسعه یافته یا در حال توسعه، این موضوع هنوز در آغاز راه است. در مقیاس جهانی، در دهه‌های گذشته به دلایل انقلاب صنعتی و رونق شهرنشینی و رشد اقتصاد شهری بخشی از روستاهای جهان، به تدریج تخریب و خالی از سکنه شدند. اما در سه دهه اخیر، احیای بافت روستایی و توجه به نیازهای آنها، جهت جلوگیری از مهاجرت و ایجاد یک توسعه پایدار، در کشورهای زیادی رو به افزایش است. در این پژوهش و طرح، با عنوان بازیابی الگوی معماری مسکن در روستای کانی سواران سنتدج ایران، سعی بر ارائه راهکارهایی متناسب با نوسازی و بهسازی مسکن روستایی و رسیدن به چند الگوی معماری مسکونی متناسب با این روستا می‌باشد. این الگوها در پیوند با فرهنگ و معماری گذشته روستا با عناصر و مؤلفه‌های خاص خود، با رویکرد توسعه پایدار، ارائه شده است. هدف آنست که پیشه‌هایی عملی به مردم روستا در مورد نحوه احیای درست و بجای محیط زندگی آنها باشد تا از نوسازی‌های غیر مسئولانه و غیر معمارانه که در این روستا و روستاهای مجاور صورت می‌پذیرد، جلوگیری شود. این پژوهش و طرح، قصد دارد با توجه به پیشنهاد روستاییان مبنی بر تغییر محل روستا و انتقال آن به حدود پانصد مترا پایین تر (از جهت ارتفاعی و نزدیکی به جاده ارتباطی منطقه) به عنوان محل جدید، روستایی با ساختاری جدید ولی با رعایت هویت خانه روستایی و متناسب با زندگی امروز و آینده روستاییان، مطالعه و طراحی نماید. دسترسی آسان تر و سایل نقلیه به روستا، دسترسی سریع تر و راحت تر به سوخت جهت گرمایش در فصل سرما، بهمن گیر بودن مکان کنونی روستا و نوسازی ساختار سازه‌ای و بهسازی لرزه‌ای از جمله علل جابجایی محل روستا به موقعیت جدید است. در طراحی به پتانسیل‌های درونی روستا و نوع زندگی روستایی، استفاده از انرژی‌های پاک و بهره‌گیری از ذخیره‌سازی انرژی با نگاهی به معماری بومی روستاییان مدنظر قرار گرفته است. در احیای روستای کانی سواران در مکان جدید، از روش‌های معماری پایدار، بهره‌گیری از فناوری بوم آورده به روزشده، توجه به شرایط اقلیمی نظیر باد، تابش، استفاده از شیب زمین و تامین انرژی سوختی غیر فسیلی از طریق سامانه بیوگاز با استفاده از فضولات حیوانی که منجر به کاهش مصرف انرژی می‌شوند، استفاده شده است که منجر به کاهش آلودگی‌های تحملی شده بر محیط می‌شود. همچنین بناهای موجود این روستا با حضور در محل با دقت مطالعه و برداشت گردیدند و فرهنگ حاکم سکونتی و معیشتی بر آنها شناسایی گردید. برای یازده خانوار ثابت و نه خانوار فصلی ساکن در این روستا، روستایی سی خانواری با لحاظ توسعه جمعیتی آتی در سایتی با شیب نسبتاً تند و روبه جنوب، در کنار جاده ارتباطی طراحی شد. در طراحی روستا و الگوی خانه‌های جدید نتایج و راهکارهای طراحی زیر مدنظر قرار گرفت: استفاده از مصالح بوم آورد (تیرچوبی، خاک، سنگ در طبقه پایین و ازاره‌ها، کاهگل و پنجه‌های اندک، حیاط‌های میانی کوچک و مترکم، ایوانهای روبه جنوب، بخش دام در زیر محل سکونت، دسترسی ابزار آلات کشاورزی و خودرو به همه خانه‌ها، محل خواب گله و توقفگاه آلات کشاورزی، خدمات و کاربری‌های عمومی، لحاظ مرکزیت روستا، جمع آوری آبهای سطحی معبرب و هدایت آن به حوضچه پایین روستا برای مصارف کشاورزی در فصل گرم، جمع آوری فضولات حیوانی و دپوی آن در پایین دست روستا و در محلی ثابت جهت تولید بیوگاز و هدایت آسان گاز تولید شده به بالا دست و به داخل منازل با شبکه طراحی شده.

کلیدواژه‌ها

کانی سواران، روستا، پایداری، فرهنگ، الگوی مسکن

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فصل اول: کلیات تحقیق	1
1- مقدمه	2
2- بیان مسئلله (تعریف موضوع پژوهش)	2
3- اهمیت و ضرورت موضوع پژوهش	4
1- لزوم بازیابی الگومسکن از دیدگاه پایداری	4
2- لزوم کاهش مصرف انرژی در ساختمان	5
3- اهداف پژوهش	5
4- چارچوب نظری پژوهش	6
5- روش تحقیق از نظر روش	7
6- قلمرو مکانی پژوهش	8
7- محدودیت های پژوهش	8
8- محدودیت های پژوهش	9
9- مفهوم روستا	10
10- مفهوم روستایی در ایران	12
11- مفهوم زیبایی در معماری روستایی	14
12- مسکن روستایی و معماری ارگانیک	16
13- ویژگی های کلی معماری روستایی ایران	17
14- مفهوم نوسازی روستایی ایران	21
15- چالش ها و ناکامی ها در طراحی روستایی	23
16- بهداشت	26
17- دفع فاضلاب	27
18- تاثیر شرایط طبیعی - جغرافیایی بر معماری روستا	28
19- شرایط طبیعی - جغرافیایی روستا	29
20- کلیات تحقیق	1

الف- مکانیابی هسته روستا در هماهنگی با محیط برای تعديل دما.....	30
ب- ناهمواری زمین و هسته تجمع عمومی روستا یا محلات	30
پ- معیارهای مرتبط با الگوی شبکه دسترسی.....	30
پ-1- رابطه تاثیرپذیری جهت و ابعاد شبکه دسترسی با جهت وزش باد.....	31
پ-2- رابطه تاثیرپذیری جهت و ابعاد شبکه دسترسی با جهت تابش خورشید	31
پ-3- تأثیرپذیری جهت و ابعاد شبکه دسترسی از پستی و بلندی.....	32
ت- تاثیر باد در معماری مسکن.....	33
ث- تأثیر رطوبت و بارش و تأثیر دما و تابش در معماری مسکن.....	33
3-2- تأثیر شرایط اقلیمی بر معماری روستای کوهپایه ای سرد.....	35
7-2- تأثیر شرایط اجتماعی - اقتصادی بر معماری روستا.....	40
8-2- بازشناسی الگوی محیط طبیعی روستا.....	42
9-2- رویکردها و نظریههای طرح‌ریزی کالبدی روستایی ایران	53
1-9-2- خانه روستایی	53
2-9-2- کالبد	56
3-9-2- تأثیر رفتارهای انسانی در فرآیند برپایی	57
4-9-2- مصالح	58
5-9-2- بافت	59
6-9-2- ویژگی‌های زمین در سیمای کالبدی روستا	60
7-9-2- سرما و گرما	61
8-9-2- باد	62
9-9-2- تاثیرآب بر شکل گیری روستا	62
10-2- مفهوم کلی رویکرد پایداری و توسعه پایدار	63
الف- جایگاه معماری در توسعه ای پایدار	65
1-10-2- معرفی یک رویکرد: اولویتهای استفاده از بیو گاز در ایران	66
الف- تکنولوژی ساخت و تشكیلات یک دستگاه بیوگاز	67
ب- استحصال محصولات از دستگاه بیوگاز	67
پ- توجیه فنی و اقتصادی ساخت دستگاه بیوگاز	68
ت- اهمیت و ضرورت استفاده از دستگاه بیوگاز در ایران	69

71.....	11-2-عوامل موثر در شکل گیری فضای کالبدی خانه روستایی.....
72.....	11-2-فضاهای کالبدی خانه روستایی.....
74.....	11-2- تاثیر امنیت بر فضاهای روستایی .....
75.....	12-2- جمع‌بندی.....
77	فصل سوم: معرفی نمونه های معماری روستایی داخلی و خارجی .....
78.....	1-3- بررسی نمونه های موردي داخلی.....
82.....	2-3- بررسی نمونه های موردي خارجي.....
95.....	3-3- جمع بندی .....
96.....	فصل چهارم: بررسی معماری روستایی منطقه کردستان و روستای کانی سواران .....
97.....	1-4- موقعیت جغرافیایی و تقسیمات سیاسی استان.....
98.....	1-1-4- جغرافیای طبیعی و اقلیم استان کردستان.....
101.....	2-4- بافت شهری و روستایی منطقه کردستان.....
101.....	1-2-4- خصوصیت کلی بافت شهری و روستایی .....
103.....	3-4- معرفی منطقه قرارگیری طرح .....
104.....	1-3-4- ویژگی های جمعیتی و معیشتی اقتصادی روستای کانی سواران.....
105.....	الف- سهم زراعت در درآمد خانواده .....
105.....	ب- دامپروری .....
105.....	پ- سهم دامپروری در درآمد خانوار .....
105.....	ت- تولید معیشتی و بازاری .....
105.....	ث- علوفه و مراعع .....
105.....	2-3-4- دسترسی های موجود به سایت و بررسی شرایط آب و هوایی روستای کانی سواران .....
109.....	3-3-4- بررسی کالبدی بنای روستاهای کوهستانی و روستای کانی سواران .....
113.....	4-3-4- بررسی سازه ای بناهای موجود .....
118.....	4-4- ارزیابی پتانسیل ها و ضعف ها .....
120.....	4-5- بررسی پلان های روستای کانی سواران .....
125.....	4-6- جمع بندی .....
126	فصل پنجم: طراحی .....

127.....	- مقدمه ۱-۵
127.....	- برنامه فیزیکی ۲-۵
127.....	- فضای مسکونی ۱-۲-۵
127.....	- فضاهای خدماتی ۲-۲-۵
127.....	- فضای مذهبی - فرهنگی ۳-۲-۵
129.....	- طراحی ۳-۵
135.....	- طراحی واحدهای مسکونی برگرفته از معماری روستا ۱-۳-۵
153.....	منابع و مأخذ

فهرست جداول

صفحه

عنوان

جدول 2-1- تعداد آبادی های دارای سکنه	13
جدول 2-2- نتایج تأثیرگذاری عوامل محیطی در الگوی معماری مسکن ایران	33
جدول 2-3- نتایج تأثیرگذاری عوامل اجتماعی و اقتصادی در الگوی معماری مسکن ایران	41
جدول 2-4- الگوی استقرار روستایی ایران منطبق بر عامل زمین	44
جدول 2-5- الگوی استقرار روستایی ایران منطبق بر عامل آب	45
جدول 2-6- الگوی استقرار روستایی ایران منطبق بر عامل گیاه	46
جدول 2-7- الگوی بافت روستایی ایران منطبق بر ترکیب با پوشش گیاهی	47
جدول 2-8- الگوی استقرار روستایی ایران منطبق بر عامل تابش	48
جدول 2-9- الگوی استقرار روستایی ایران منطبق بر عامل بارش	49
جدول 2-10- الگوی استقرار روستایی ایران منطبق بر عامل باد	50
جدول 2-11- الگوی بافت روستایی ایران منطبق بر بستر زمین	51
جدول 2-12- الگوی بافت روستایی ایران منطبق بر جهت و زاویه تابش	52
جدول 4-1- پتانسیل ها و ضعف های وضعیت موجود	119
جدول 5-1- برنامه فیزیکی	128

فهرست شکل‌ها

صفحه	عنوان
16	شکل 2-1- روستای کندوان، خانه‌ها به صورت ارگانیک
22	شکل 2-2- نوسازی مسکن روستایی
23	شکل 2-3- روستای ابیانه، پس از طرح احیا روستا
23	شکل 2-4- روستای ابیانه، پس از طرح احیا روستا
24	شکل 2-5- نوسازی بافت روستایی
29	شکل 2-6- بافت روستایی
32	شکل 2-7- روستای پالنگان، کامیاران
36	شکل 2-8- روستای پالنگان
43	شکل 2-9- الگوی محیط روستایی
55	شکل 2-10- ساختمان تخریب شده در روستای کانی سواران
59	شکل 2-11- بافت روستایی
60	شکل 2-12- روستایی حوالی سمنان
61	شکل 2-13- استفاده از چوب درختان به عنوان سوخت
65	شکل 2-14- طرح پیشنهادی معماری پایدار در روستا
68	شکل 2-15- مقطع مخزن وسیستم عملکردی بیوگاز
70	شکل 2-16- مخزن وسیستم بیوگاز
78	شکل 3-1- پلان مسکونی
79	شکل 3-2- پلان مسکونی
80	شکل 3-3- پلان مسکونی
81	شکل 3-4- پلان مسکونی
82	شکل 3-5- احیای روستا
83	شکل 3-6- احیای روستا

..... 84	شکل 3-7- احیای روستا
..... 85	..... شکل 3-8- بیمارستان لپرزا
..... 86	..... شکل 3-9- بیمارستان لپرزا
..... 87	..... شکل 3-10- بیمارستان لپرزا
..... 88	..... شکل 3-11- بیمارستان لپرزا
..... 89	..... شکل 3-12- بیمارستان لپرزا
..... 90	..... شکل 3-13- مدرسه روستای گاندو
..... 91	..... شکل 3-14- مدرسه روستای گاندو
..... 92	..... شکل 3-15- مدرسه روستای گاندو
..... 93	..... شکل 3-16- مدرسه روستای گاندو
..... 94	..... شکل 3-17- مدرسه روستای گاندو
..... 97	..... شکل 4-1- نظام تقسیمات سیاسی استان کردستان
..... 98	..... شکل 4-2- نقشه میزان بارندگی در مناطق مختلف ایران
..... 99	..... شکل 4-3- روستایی حوالی سقز
..... 100	..... شکل 4-4- محدوده مریوان، استان کردستان
..... 103	..... شکل 4-5- موقعیت روستای کانی سواران
..... 105	..... شکل 4-6- تصویر ماهواره‌ای روستای کانی سواران
..... 106	..... شکل 4-7- تصویر ماهواره‌ای روستای کانی سواران به همراه نمایش معدل حرکت خورشید در یک سال نسبت به سایت
..... 106	..... شکل 4-8- تصویر ماهواره‌ای روستای کانی سواران به همراه نمایش مسیر رودخانه فصلی در روستا
..... 107	..... شکل 4-9- تصویر ماهواره‌ای روستای کانی سواران به همراه نمایش تراکم درخت کاری در روستا
..... 107	..... شکل 4-10- تصویر گلباد کامیاران
..... 108	..... شکل 4-11- میانگین جهت و دمای باد شش ماه دوم سال در سنندج
..... 108	..... شکل 4-12- میانگین جهت و دمای باد شش ماه اول سال در سنندج
..... 110	..... شکل 4-13- تخریب تعداد زیادی از ساختمان‌های کانی سواران به دلیل عدم رسیدگی
..... 111	..... شکل 4-14- محل نگهداری دام در روستای کانی سواران
..... 111	..... شکل 4-15- ورودی زاغه (محل نگهداری دام) در روستای کانی سواران
..... 112	..... شکل 4-16- هواکش و ورودی کاه برای زاغه (محل نگهداری دام) در روستای کانی سواران

..... 114	..... شکل 4-17- نمایش دیواره سنگچین در روستای کانی سواران
..... 114	..... شکل 4-18- نمایش جزئیات اجرایی دیواره سنگچین
..... 115	..... شکل 4-19- نمایش اتصال سرستونها در روستای کانی سواران
..... 116	..... شکل 4-20- نمایش قراردادن تیرهای چوبی بر روی دیوار در روستای کانی سواران
..... 117	..... شکل 4-21- نمایش سقف چوبی در روستای کانی سواران
..... 117	..... شکل 4-22- جزئیات اجرایی سقف چوبی در روستای کانی سواران
..... 118	..... شکل 4-23- روستای کانی سواران
..... 120	..... شکل 4-24- پلان مسکونی روستای کانی سواران
..... 120	..... شکل 4-25- ورودی زاغه روستای کانی سواران
..... 121	..... شکل 4-26- پلان مسکونی روستای کانی سواران
..... 121	..... شکل 4-27- حیاط - روستای کانی سواران
..... 122	..... شکل 4-28- پلان مسکونی روستای کانی سواران
..... 122	..... شکل 4-29- ورودی زاغه روستای کانی سواران
..... 123	..... شکل 4-30- پلان مسکونی روستای کانی سواران
..... 123	..... شکل 4-31- حیاط - روستای کانی سواران
..... 124	..... شکل 4-32- پلان مسکونی روستای کانی سواران
..... 124	..... شکل 4-33- نمایی از ایوان و فضای ارتباطی در طبقه اول - روستای کانی سواران
..... 130	..... شکل 5-1- ایده‌اولیه، گزینه‌ی اول
..... 130	..... شکل 5-2- ایده‌اولیه، گزینه‌ی دوم
..... 131	..... شکل 5-3- ایده‌اولیه، گزینه‌ی سوم
..... 131	..... شکل 5-4- ایده‌اولیه، گزینه‌ی چهارم
..... 132	..... شکل 5-5- ایده‌اولیه، گزینه‌ی پنجم
..... 132	..... شکل 5-6- ایده‌اولیه، گزینه‌ی ششم
..... 133	..... شکل 5-7- ایده‌اولیه، گزینه‌ی هفتم
..... 133	..... شکل 5-8- ایده‌اولیه، گزینه‌ی هفتم
..... 139	..... شکل 5-9- تصویر کلی روستا

..... 139	..... شکل 5-10- نمای جنوبی شش بلوک پیشنهادی
..... 140	..... شکل 5-11- تصاویر بلوک های پیشنهادی
..... 141	..... شکل 5-12- تصاویر بلوک های پیشنهادی
..... 142	..... شکل 5-13- بلوک یک
..... 145	..... شکل 5-14- بلوک دو
..... 147	..... شکل 5-15- بلوک سه
..... 149	..... شکل 5-16- بلوک چهار
..... 152	..... شکل 5-17- بلوک پنج
..... 156	..... شکل 5-18- بلوک شش
..... 158	..... شکل 5-19- جزئیات تیرهای عمودی و افقی
..... 159	..... شکل 5-20- جزئیات اتصال طبقه همکف با تیرریزی سقف
..... 160	..... شکل 5-21- جزئیات سقف
..... 161	..... شکل 5-22- مستندات درخواست انتقال روستا
..... 162	..... شکل 5-23- مستندات درخواست انتقال روستا
..... 163	..... شکل 5-24- مستندات درخواست انتقال روستا

فهرست نقشه ها

عنوان

صفحه

..... 134	..... نقشه 5-1- سایت پلان
..... 135	..... نقشه 5-2- سایت پلان
..... 136	..... نقشه 5-3- سایت پلان
..... 137	..... نقشه 5-4- سایت پلان
..... 138	..... نقشه 5-5- پلان طبقه همکف شش واحد پیشنهادی
..... 139	..... نقشه 5-6- پلان طبقه اول شش واحد پیشنهادی
..... 140	..... نقشه 5-7- پلان زیرزمین سه واحد پیشنهادی

- نقشه 5-8- پلان و برش طبقه اول و همکف بلوک یک 141
- نقشه 5-9- پلان و برش طبقه اول و همکف بلوک دو 142
- نقشه 5-10- پلان و برش طبقه اول و همکف بلوک سه 143
- نقشه 5-11- پلان و برش طبقه اول و همکف بلوک چهار 144
- نقشه 5-12- پلان و برش طبقه اول و همکف بلوک پنج 145
- نقشه 5-13- پلان و برش طبقه اول و همکف بلوک شش 146

فصل اول

کلیات تحقیق

فصل اول: کلیات تحقیق

۱-۱- مقدمه

طی چند دهه اخیر، بافت‌های بالارزش روستایی کشور، دستخوش دگرگونی‌های فراوانی شده‌اند. مهم‌ترین رخداد اخیر تخلیه روستاهای از سکنه است. عدم انطباق نیازمندی ساکنین روستاهای با امکانات موجود علی‌رغم گسترش زیرساخت‌ها و ارائه خدمات زیربنایی به روستاهای مداخلات بی‌رویه و ناصحیح در بافت‌ها، کیفیت سطح زندگی و احساس تعلق به محیط را در روستاییان کاهش داده و مهاجرت روستاییان به شهرها رو به فزونی گذاشته و کاهش جمعیت روستایی را باعث شده است. (اکرمی، ۱۳۸۷)

بافت‌های روستایی، بخشی از ثروت ملی و در زمرة ارزش‌های فرهنگی کشور به شمار می‌روند و ضروری است در مقیاس ملی مورد توجه قرار گیرند و احیای آنها خردمندانه صورت پذیرد؛ ولی با وجود تلاش و مطالعات فراوان، هنوز الگوی مناسب و فراگیر و جامعی برای بهسازی بافت‌های روستایی وجود ندارند.

این پژوهش و طرح بر مبنای دستیابی به توسعه‌ی پایدار از طریق ارائه الگویی مناسب با زندگی امروز و آتی ساکنان روستای کانی سواران و تمرکز بر شرایط اقلیمی به منظور کاهش مصرف انرژی در مصارف گرمایشی و روشنایی است. بنابراین علاوه بر ایجاد حس تعلق روستاییان به روستا و فعال نمودن مکان جدید پیشنهادی روستاییان از طریق ارائه الگوی مناسب مسکن و تلاش برای اصلاح تکنیک‌های ساخت سنتی و استفاده از مصالح بوم آورده با فناوری جدید در روستا از اهداف این تحقیق است. همچنین کاهش مصرف انرژی با فرآوری فضولات حیوانی و جهت‌گیری مناسب ساختمان‌ها نسبت به نور خورشید و جهت وزش باد از مواردی است که مورد توجه و تأکید خواهد بود. گردآوری اطلاعات این تحقیق به صورت حضور در محل و بررسی ساختمان‌های موجود می‌باشد و بخش‌هایی از آن از طریق مطالعات کتابخانه‌ای و تجزیه و تحلیل استاد بدست آمده صورت می‌پذیرد.

۲-۱- بیان مسئله (تعریف موضوع پژوهش)

هر ملتی که معماری خاص خود را بنیان نهاده است، خطوط و فرم‌های دلخواه خویش را که به سان زبان، عادت و رسوم محلی اش ویژگی خاص دارد، نمایان کرده است. تا پیش از فروپاشی مرزهای فرهنگی که در قرن نوزده اتفاق افتاد، فرم‌ها و عناصر ویژه معماری‌های بومی در تمام جهان دیده می‌شد و ساختمان‌های هر ناحیه، میوه شگفت‌انگیز وصلت میمون تصور مردم با خواستهای محیط بود. برخی فرم‌ها احساس یک ملت را به خود مشغول داشته و آن ملت این فرم‌ها را با تنوع

بسیاری که از قراین نمایان است مورد استفاده قرارداده است در حالی که بی تردید فرم‌های کمتر موفق را کنار زده و یک زبان تصویری هیجان انگیز و پر بار را که با خصایص خود و کشورش مناسب کامل دارد، پرورانده است. (فتحی، 1382)

هیچکس نمی تواند انحنای یک گند ایرانی را از انحنای یک گند سوری، موریتانيا یا مصری تمیز ندهد. هیچکس نمی تواند انحنا و نشانه واحدی را در گند، کوزه یا مندیل یک منطقه نادیده بگیرد و هیچکس نمی تواند ساختمان‌های منتقل شده به یک محیط بیگانه را بالذات نظاره کند. (فتحی، 1382)

وقتی در جامعه شهر نشین ناآشنا به امور روستایی، سخن از روستا به میان می آید، تصویری از مجموعه محدودیت‌ها، تنگناها، دشواریها در قالب مجموعه‌ای از خانه‌های محقر با مصالح غیر مقاوم، محدودیت سوخت و انرژی، عدم دسترسی مطلوب به امکانات بهداشتی و آموزشی و رفاهی، چه بسا فقر و تنگدستی و از این قبیل به ذهن متبار می‌گردد. (زرگر، 1385) آنهایی که از نزدیک با روستاهای نواحی گوناگون ایران آشنا بی دارند به خوبی می‌دانند که امکانات و شرایط زیست در مناطق مختلف این کشور یکسان نیست و در این زمینه تفاوت‌های چشمگیر وجود دارد. (فشارکی، 1373) در یک داوری گفت که روستاهای روستاشیان، با درجات متفاوت، از بسیاری از امکاناتی که شهر نشینان از آنها برخوردار هستند، محروم می‌باشند. این همان بیماری همه جاگیر دنیای جدید است، یعنی عدم تعادل کلی که میان شهر و روستا وجود دارد، عدم تعادل به لحاظ ثروت، قدرت، فرهنگ، جذابیت و امید. جذابیت در شهر بیش از حد وسعت یافته و امید بیش از حد ضعیف شده است. (زرگر، 1385)

با این همه تردیدی نیست که سلامت شهرها تماماً بستگی به سلامت مناطق روستایی دارد. شهرها با همه ثروتشان صرفاً تولید کنندگان درجه دوم هستند، در حالی که تولید اصلی، یعنی ماده اصلی حیات اقتصادی همه افراد در روستا انجام می‌پذیرد. و با توجه به این بینش می‌بایست نقاط ضعف و قوت را شناسایی کرد و به منظور تامین روستاییان این نقاط را بهبود بخشید. یکی از مهمترین سطوح آسیب پذیری غالب روستاهای مقاومت شالوده‌های ساختمانی آنها در مقابل زلزله، سیل و سایر عوامل مخرب طبیعی و مصنوعی است. (خسروی، 1351)

در این پژوهش و طرح، با عنوان بازیابی الگوی معماری مسکن در روستای کانی‌سواران سنتدج ایران، سعی بر ارائه راهکارهایی متناسب با نوسازی و بهسازی مسکن روستایی و رسیدن به چند الگوی معماری مسکونی متناسب با این روستا می‌باشد. این الگوها در پیوند با فرهنگ و معماری گذشته روستا با عناصر و مؤلفه‌های خاص خود، با رویکرد توسعه پایدار، ارائه شده است. هدف آنست که پیشنهادی عملی به مردم روستا در مورد نحوه احیای درست و بجای محیط زندگی آنها باشد تا